

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	stażysta Renata Olędzka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015r. w S.

odwołania D. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) D. P. w M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 10 lutego 2014r. nr (...), znak:(...)

w sprawie D. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) D. P. w M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem zainteresowanego J. Z.

o wysokość podstawy wymiaru składek

oraz odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 10 lutego 2014r. nr (...), znak: (...)

w sprawie J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem zainteresowanego D. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) D. P. w M.

o wysokość podstawy wymiaru składek (verte)

uwzględniając oba odwołania zmienia zaskarżoną decyzję w pkt 2 i ustala, że podstawę wymiaru składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu zatrudnienia J. Z. u płatnika składek D. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) D. P. w M. na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 1 sierpnia 2013r. stanowi kwota 4 750 (cztery tysiące siedemset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie.

Sygn. akt: IV U 394/14 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 10 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 1 i 3, oraz art.68 ust.1 pkt 1c, art.18 ust.1, art.41 ust.13 i 14 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.58§1, i 3 kc w zw. z art.300 kp stwierdził, że:

- 1) J. Z. od 1 sierpnia 2013r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 1 sierpnia 2013r. z płatnikiem składek o nazwie skróconej H., P. D.,
- 2) uznaje postanowienie umowy o pracę z 1 sierpnia 2013r. odnośnie ustalenia wynagrodzenia w wysokości 4 750 złotych brutto za nieważne i przyjmuje jako przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – w miejsce wynagrodzenia określonego w przedmiotowej umowie – kwotę 1 600 złotych jako odpowiadającą minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, obowiązującemu w 2013r.

Podstawę do wydania powyższej decyzji stanowiły ustalenia organu rentowego dokonane w ramach postępowania wyjaśniającego, z których wynikało, że J. Z. został zatrudniony w firmie (...) na stanowisku koordynatora-menedżera odpowiedzialnego za zarządzanie procesami logistycznymi oraz pozyskiwanie materiałów wykorzystywanych w bieżących budowach. Wynagrodzenie J. Z. strony umowy o pracę określiły na 4 750 złotych. W okresie poprzedzającym zawarcie umowy o pracę ,tj. od 1 września 2002r. do 31 lipca 2013r. J. Z. nie wykonywał zatrudnienia, nie posiadał również statusu osoby bezrobotnej, a D. P. nie zatrudniał innej osoby, na stanowisku, które powierzył następnie J. Z.. J. Z. wykonywał pracę u D. P. od 1 sierpnia 2013r. do 8 września 2013r. Od 9 września 2013r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Z związku z długotrwałą nieobecnością J. Z. w pracy D. P. nie zatrudnił innego pracownika na stanowisku koordynatora-menedżera. Płatnik składek posiada znaczne zaległości w podatku VAT oraz w podatku (...), jego wierzycielem jest również organ rentowy. Dwaj inni pracownicy zatrudnieni przez płatnika składek w 2013r. nie mieli wynagrodzenia wyższego od kwoty 1 600 złotych miesięcznie. W tak ustalonym stanie faktycznym organ rentowy doszedł do przekonania, że wynagrodzenie J. Z. ustalone na poziomie 4 750 złotych miesięcznie jest rażąco wysokie i ta część umowy o pracę, w której strony umowy zastrzegły takie wynagrodzenie, musi być uznana za nieważną jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego (art.58 kc). Takie postanowienie umowy miało na celu osiągnięcie korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. Wynagrodzenie J. Z. nosi cechy rażąco wysokiego i wygórowanego w stosunku do wynagrodzeń pozostałych dwóch pracowników, a ponadto nie znajdowało uzasadnienia w kwalifikacjach zawodowych ubezpieczonego ani w wykonywanej przez niego pracy. W ocenie organu rentowego ustalenie wynagrodzenia w kwocie 4 750 złotych nastąpiło przede wszystkim w celu zapewnienia J. Z. korzyści w postaci nienależnie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z niezdolnością do pracy, dlatego to postanowienie umowy musi być uznane za nieważne, gdyż narusza zasady współzycia społecznego. W ocenie organu rentowego kwotę wynagrodzenia J. Z. stanowiącą podstawę wymiaru składek należy określić na kwotę 1 600 złotych brutto miesięcznie jako odpowiadającą wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013r. (decyzja z 10 lutego 2014r. - w aktach organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożył płatnik składek D. P. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą H. D. P. z siedzibą w M. oraz ubezpieczony J. Z.. Odwołanie płatnika składek zarejestrowane zostało pod sygnaturą akt IV U (...), a odwołanie ubezpieczonego pod sygnaturą akt IV U(...). Zarówno płatnik składek, jak i ubezpieczony zaskarżyli decyzję organu rentowego w pkt 2 ustalającym wysokość podstawy wymiaru składek na kwotę 1 600 złotych miesięcznie i wnieśli o jej zmianę poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu zatrudnienia J. Z. u płatnika składek na podstawie umowy o pracę z 1 sierpnia 2013r. wynosi 4 750 złotych miesięcznie. Skarżący zakwestionowali stwierdzenie organu rentowego, że ustalone w umowie wynagrodzenie za pracę miało na celu osiągnięcie przez ubezpieczonego korzyści w postaci nienależnie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z niezdolnością do pracy. Podnieśli, że ustalenie przez organ rentowy wynagrodzenia na poziomie 1 600 złotych zostało dokonane arbitralnie i nie uwzględnia okoliczności sprawy, w tym rodzaju obowiązków, jakie zostały

powierzone ubezpieczonemu, a które różniły się istotnie od obowiązków pozostałych pracowników zatrudnianych przez płatnika składek (odwołanie płatnika składek D. P. k.1-3 akt IV U (...)i odwołanie J. Z. k.1-8 akt IV U (...)).

Postanowieniem z 29 stycznia 2015r. Sąd postanowił połączyć rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy z odwołania ubezpieczonego J. Z. ze sprawą z odwołania płatnika składek D. P. i prowadzić je łącznie pod sygnaturą akt IV U (...) (postanowienie z 29 stycznia 2015r. k.24 akt IV (...)).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie obu odwołań powołując się na przepisy prawa i argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-7 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek D. P. od 2009r. prowadzi działalność gospodarczą z zakresu usług wodno-kanalizacyjnych i robót drogowo-brukarskich pod nazwą H. D. P. z siedzibą w M. przy ul. (...). W 2013r. płatnik składek zatrudnił dwóch pracowników fizycznych zajmujących się robotami budowlanymi w zakresie przyłączy wodno-kanalizacyjnych, układania kostki brukowej. Pracownicy ci zatrudnieni byli na podstawie umów za pracę z wynagrodzeniem w wysokości płacy minimalnej. W połowie lipca 2013r. płatnik składek zawarł kontrakt, na mocy którego miał zrealizować inwestycję w postaci ułożenia infrastruktury drogowej i kostki brukowej na powierzchni 2 tysięcy metrów kwadratowych wokół nowego sklepu sieci Biedronka w R. pod W.. Kontrakt opiewał na około 200 000 złotych, a termin realizacji przypadał na koniec 2013r. Zgodnie z kontraktem płatnik składek miał zapewnić materiał i wykonać usługę. W związku z zawarciem powyższego kontraktu płatnik składek postanowił zatrudnić osobę, które zajmie się wyszukiwaniem najkorzystniejszych ofert zakupu materiałów potrzebnych do realizacji inwestycji, negocjowaniem cen materiałów, składaniem zamówień na dostawę materiałów, nadzorowaniem dowozu materiałów na budowę przedmiotowej inwestycji oraz inwestycji realizowanych w przyszłości. Płatnik składek wiedział, że ubezpieczony poszukuje pracy i zaproponował mu spotkanie w sprawie pracy. Strony poznały się jakiś czas wcześniej przy okazji korzystania z usług tego samego warsztatu samochodowego. W chwili zawarcia znajomości ubezpieczony pomagał żonie przy prowadzeniu (od 2002r.) działalności gospodarczej z zakresu sprzedaży samochodów, w ramach tej pomocy zajmował się negocjowaniem z klientami warunków sprzedaży. Na przełomie 2012/2013 w związku z nieporozumieniami rodzinnymi ubezpieczony zaczął poszukiwać pracy poza firmą żony. Po spotkaniu ubezpieczony i płatnik składek postanowili zawrzeć umowę o pracę. Umowa o pracę zawarta została w dniu 1 sierpnia 2013r. Ubezpieczony zatrudniony został na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku koordynatora - managera z wynagrodzeniem w wysokości 4 750 złotych brutto miesięcznie. Do obowiązków ubezpieczonego należało wyszukiwanie dostawców materiałów budowlanych, negocjowanie ceny sprzedaży, składanie zamówień na materiały, koordynowanie i nadzorowanie dostaw materiałów na budowę, sprawdzanie dostarczanych materiałów pod względem ilościowym i jakościowym. Ubezpieczony wykonywał pracę w okresie od 1 sierpnia 2013r. do 8 września 2013r. Świadczył ją w siedzibie firmy płatnika składek oraz w terenie - jeżdżąc do potencjalnych kontrahentów, a także na terenie budowy realizowanej przez płatnika składek. Dla potrzeb realizacji inwestycji dotyczącej zagospodarowania terenu wokół sklepu sieci Biedronka w R. ubezpieczony wynegocjował dla płatnika składek porozumienie w sprawie zakupu materiałów (kostki brukowej, krawężników, obrzeży i in.) z firmą (...) w Z.. Wynagrodzenie za prace było płatne w gotówce w siedzibie płatnika składek. Na początku września 2013r. ubezpieczony zaczął odczuwać silne dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa. Od 9 września 2013r. ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim. W związku z przedłużającą się nieobecnością ubezpieczonego, w kwietniu 2014r. strony za porozumieniem rozwiązały umowę o pracę (umowa o pracę z 1 sierpnia 2013r. k.18 akt sprawy, listy płac za sierpień i wrzesień 2013r. k.20-23 akt sprawy, porozumienie z 5 sierpnia 2013r. z firmą (...) – w aktach organu rentowego, zeznania płatnika składek k.26 – 12 minuta nagrania i k.24v-25v – nagranie do minuty 6 do 43 oraz zeznania ubezpieczonego k.26-26v – minuta 13 nagrania i k.25v-26 – nagranie od minuty 43 do godziny 1 minuty 8).

Przed podjęciem pracy u płatnika składek ubezpieczony nie był nigdzie zatrudniony. Pomagał żonie przy prowadzeniu w/w działalności gospodarczej. Nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego jako osoba współpracująca. Ma wykształcenie średnie ogólne. Przed podjęciem pracy u płatnika składek ubezpieczony przeszedł wstępne badania

lekarskie oraz szkolenie z zakresu BHP i instruktaż stanowiskowy (kwestionariusz osobowy ubezpieczonego, zaświadczenie lekarskie z 1 sierpnia 2014r., karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP k.16-18 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania płatnika składek D. P. i ubezpieczonego J. Z. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei art.11 ust.1 w/w ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy, a w myśl art.12 ust.1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W niniejszej sprawie tytuł ubezpieczenia J. Z. stanowiła umowa o pracę zawarta w dniu 1 sierpnia 2013r. z płatnikiem składek D. P.. Kwestią sporną była wysokość podstawy wymiaru składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, którą organ rentowy wbrew postanowieniom przedmiotowej umowy określił na 1 600 złotych miesięcznie. Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że ustalenie organu rentowego, iż postanowienie umowy o pracę dotyczące wysokości wynagrodzenia za pracę J. Z. narusza zasady współzycia społecznego i jako takie jest nieważne, nie zasługuje na uwzględnienie. Wg organu rentowego wynagrodzenie za pracę w wysokości 4 750 zostało zastrzeżone przez strony w celu zapewnienia J. Z. korzyści w postaci nienależenie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z niezdolnością do pracy. W przekonaniu Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie uprawnia do takiego stwierdzenia. Z całą pewnością argumentem za takim ustaleniem nie może być sam tylko fakt, że ubezpieczony stał się niezdolny do pracy i co za tym idzie zaczął korzystać ze zwolnienia lekarskiego po miesiącu i kilku dniach pracy licząc od zawarcia umowy o pracę. Jeżeli wg organu rentowego wynagrodzenie za pracę w kwocie 4 750 złotych zostało ustalone z zamiarem uzyskania korzyści przez ubezpieczonego w postaci zawyżonych świadczeń z tytułu niezdolności do pracy, to rzeczą organu rentowego było wykazanie, że zawierając umowę o pracę jej strony przewidziały korzystanie przez ubezpieczonego z tych świadczeń. Tymczasem organ rentowy nie wykazał tych okoliczności i nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie. Brak jest dowodów chociażby na to, że niezdolność ubezpieczonego do pracy trwająca od 9 września 2013r. wynikała ze schorzeń, na które ubezpieczony cierpiał w chwili podejmowania zatrudnienia u płatnika składek. Nie wymaga dowodzenia, że choroba czy objawy chorobowe mogą pojawić się w każdej chwili. Zdarzenia takie są nieprzewidywalne.

Argumentem za stwierdzeniem nieważności postanowienia umownego co do wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego nie może być sam fakt, że wynagrodzenie to odbiega od wynagrodzenia pozostałych dwóch pracowników zatrudnionych u płatnika składek. Prawdą jest, że wynagrodzenie ubezpieczonego przewyższało kilkukrotnie wynagrodzenie pozostałych pracowników, ale odnotowując tę różnicę organ rentowy nie poczynił żadnych innych ustaleń co do tego jakiego rodzaju prace wykonują pozostali pracownicy. Z ustaleń Sądu wynika, że osoby te zatrudnione są na stanowiskach pracowników fizycznych, a do ich obowiązków należy m.in. układanie kostki brukowej. Ubezpieczony natomiast został zatrudniony na stanowisku koordynatora – menagera, a do jego obowiązków należało wyszukiwanie kontrahentów – dostawców materiałów, negocjowanie umów na dostawę materiałów, składanie zamówień, koordynowanie dostaw materiałów na budowę. Płatnik składek wyjaśnił, że zatrudnienie ubezpieczonego podyktowane było realizacją dużej inwestycji. Wyjaśnił również dlaczego uznał, że ubezpieczony – mimo braku formalnych kwalifikacji i wykształcenia np. w zakresie handlu, czy marketingu - jest osobą odpowiednią do wykonywania tego rodzaju pracy wskazując tu na wieloletnie doświadczenie handlowe ubezpieczonego zdobyte w czasie pracy w firmie żony. Okoliczności te miały wpływ zarówno na sam fakt zatrudnienia ubezpieczonego, jak i na wysokość ustalonego przez strony wynagrodzenia za pracę. Należy w tym miejscu podkreślić, że ustalając podstawę wymiaru składki na kwotę 1 600 złotych miesięcznie organ rentowy nie wyjaśnił dlaczego uznał, że właśnie ta kwota, a nie np. kwota 2 000 złotych, jest odpowiednia i adekwatna do rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego.

Zauważyć wreszcie należy na niespójność argumentacji organu rentowego, który w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazał, że nie znalazł podstaw do zakwestionowania ważności całej umowy o pracę (vide: strona 7 zaskarżonej decyzji), a jednocześnie podniósł, że przed zatrudnieniem ubezpieczonego płatnik składek nie zatrudnił nikogo na tego rodzaju stanowisku, jak również nie zatrudnił żadnej osoby w związku z długotrwałą nieobecnością ubezpieczonego w pracy i osobiście wykonuje wszystkie potrzebne prace. Ponadto mimo w/w okoliczności oraz odnotowania, że płatnik składek posiada znaczne zaległości w opłacie należności publicznoprawnych uznał, że zachodzą podstawy do ustalenia podstawy wymiaru składek w kwocie 1 600 złotych.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd na podstawie art.477.14§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.